

ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА АДАПТАЦІЮ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ

Актуальність дослідження. Існують різноманітні форми та види діяльності, спрямовані на збереження та укріплення здоров'я вихованців у закладах дошкільної освіти. Комплекс цих заходів отримав назву «здоров'язбережувальних технологій», котрі включають взаємозв'язок та взаємодію усіх чинників освітнього середовища, спрямованих на формування, збереження та укріплення здоров'я дитини на всіх етапах її розвитку і виховання.

Головним критерієм результативності здоров'язбережувальних педагогічних технологій вважаємо їх вплив на розвиток дитини, збільшення резервів її здоров'я та готовність легко адаптуватись до наступних шкільних навантажень.

Основна частина. Здоров'язбережувальні технології варто розмежувати на медичні (проводяться медичним персоналом ЗДО – лікувальна фізкультура, масаж, водні процедури та ін.) та педагогічні (здійснюються вихователями та педагогами ЗДО усіх спеціальностей). Вибір педагогічних здоров'язбережувальних технологій залежить від типу закладу дошкільної освіти, від тривалості перебування дитини у ньому, від освітньої програми, за якою працюють педагоги, конкретних умов ЗДО, професійної компетентності педагогів та від показників здоров'я дітей.

Технології, котрі найчастіше використовуються в умовах закладу дошкільної освіти, які використовують у комплексі, або епізодично, розподілено таким чином:

- 1) Технології збереження та стимулювання здоров'я;
- 2) Технології навчання здоровому способу життя;
- 3) Корекційні технології.

Такий поділ є дещо умовним, оскільки чітких меж між ними немає. Корекція поведінки, наприклад, може включати комунікативну гру, а закінчитись релаксацією. Казка супроводжує дитину з раннього дитинства, а класична музика сприймається ще у пренатальному періоді. Динамічні паузи можуть включати різні види гімнастики (для очей, дихальну), а кольорове оформлення приміщення впливати на настрій дитини незалежно від спеціальних занять. Кожний з цих впливів має оздоровчий, навчальний та корекційний компонент.

Науковці найчастіше використовують термін «здоров'язбережувальна діяльність», оскільки реалізація вказаних заходів як правило пов'язана з діяльністю відповідних фахівців (медичних працівників, психологів, валеологів тощо). Однак, все ж більшість проблем здоров'я вихованців ЗДО вирішуються у процесі щоденної практичної роботи педагогів, тобто пов'язаної з професійною педагогічною діяльністю.

Під час дослідження дітей – випускників ЗДО, до 75 дітей з яких системно застосовувались здоров'язбережувальні технології, такі як гімнастика (пальчикова, дихальна, для очей), стрейчинг, релаксація, ігротренінг, самомасаж, музикотерапія, казко терапія, психогімнастика, до решти – здоров'язбережувальні технології застосовувались епізодично або не застосовувались зовсім, були вивчені показники захворюваності та успішності. Результати свідчать, що сезонна захворюваність в експериментальній групі знизилась майже у два рази. Також було помічено значне зменшення кількості пропущених днів в період епідемії грипу та карантинів.

Зниження кількості пропусків занять відповідно не могло не відобразитись на навчальній діяльності дітей.

Результати обстеження дітей, які відвідували ЗДО з систематичним застосуванням здоров'язбережувальних педагогічних технологій, відрізняються від діагностики контрольних груп. Перші показували більш виражену активність, послідовність, доказовість, критичність суджень. Побудова узагальнень, аналогій та класифікація викликали менше утруднень у них. В дітей цієї групи більш сильна та усвідомлена мотивація до шкільного навчання: вони більш впевнені у собі, мають особистісні очікування та інтерпретації власного ставлення до навчання.

Такі відмінності пояснюються тим, що в роботі з дітьми експериментальних груп активно використовувались такі технології як комунікативні ігри, проблемно-ігрові (ігротренінги). Корекція поведінки, психогімнастика. Саме ці педагогічні здоров'язбережувальні технології здійснюють вплив на формування уявлень на людські взаємини. Вихованці навчаються діалогу, дискусії, бесіди; у дітей формуються емоційно-мотиваційні установки стосовно себе, однолітків і дорослих; вирішуються проблеми з розвитком мовлення, слухової та зорової уваги, слухової, зорової, тактильної пам'яті, низької самооцінки дитини; розвиваються індивідуальні здібності; виховується інтерес до оточуючих людей, взаємоповага, взаємодовіра; знижується тривожність та покращується емоційний стан, порушений різними несприятливими та стресовими ситуаціями.

Висновки з перспективами подальших досліджень. Вважаємо, що системне використання здоров'язбережувальних педагогічних технологій в закладі дошкільної освіти знизить сезонну захворюваність першокласників та підвищить їх успішність, якщо будуть забезпечені наступні умови:

- створені умови для вибору технологій, залежно від конкретних умов та спеціалізації ЗДО;
- внесені необхідні поправки в інтенсивність технологічних впливів на основі моніторингу здоров'я дітей;
- забезпечено диференційований та індивідуальний підхід до кожної дитини;

– сформовані позитивну мотивацію щодо здорового способу життя у педагогів закладу дошкільної освіти та у батьків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гнесь Н. О., Галан Я. П. Використання засобів казки та мультиплікації у реалізації здоров'язберезувальних технологій в роботі дошкільного навчального закладу. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2016. Вип. 9. С. 116-126.
2. Захарова Н.М. Адаптація дітей дошкільного віку до сучасного соціального простору: монографія. Донецьк: вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. 218 с.
3. Максимова О. О. Методичні засади формування здоров'язберезувальної компетентності дошкільників. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 118-122.
4. Просенюк А. І. Технологія взаємодії закладів дошкільної освіти з родинами у формуванні здоров'язберезувальної самосвідомості дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Вип. 3. С. 265-268.